

ΛΑΤΙΝΙΚΑ 14/06/2017

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.
Νόμισε πως ερχόταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

.....
Στο Λατινικό πόλεμο ο ύπατος Τίτος Μάνλιος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, υπήρξε αρχηγός του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε όλοι να απέχουν από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών προκλήθηκε σε μάχη μ' αυτά τα λόγια: [...].

.....
Δεν σου πέρασε η οργή όταν εισέβαλες στα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήρθε στο μυαλό: «Μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά μου;». Επομένως εγώ αν δεν σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα βρισκόταν πολιορκημένη· αν δεν είχα γιο, ελεύθερη θα πέθαινα σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δεν μπορώ να πάθω ούτε πρόκειται να είμαι για πολύ καιρό πολύ δυστυχισμένη: αντίθετα, αυτούς, αν συνεχίσεις, τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.
ingenter
facies
simillimo
quae
exercitus
proeliis
minaciore
illud
penatium
nulli rei
diutius
miser
hac
morte
servitutis

B2α.
existimem
veniendo
aspice
concipient
praeesse
abisset
abstenturam
habebuntur
passuram esse
possitis

B2β.
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ : ingrediamur
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : ingrederemur
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : ingressuri simus
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ : ingressi simus
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ : ingressi essemus
ΣΥΝΤ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : ---

Γ1α.
magnitudinis : γενική της ιδιότητας στο «hominem»
consul : ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός ως παράθεση στο «T. Manlius»
aliquando : επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο «abiret»
animo : αφαιρετική του τρόπου στο «perveneras»
miserrima : απλό κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο «ego» μέσω του συνδετικού ρήματος «futura sum»

Γ1β.
Respondit ille se esse Orcum : το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου «esse» είναι το «se». Έχουμε το φαινόμενο του λατινισμού της ταυτοπροσωπίας του ειδικού απαρεμφάτου, όπου, όταν το υποκείμενο του ρήματος και του απαρεμφάτου ταυτίζονται, ως υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται το «se» σε πτώση αιτιατική.
Ego nihil iam pati possum : το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου «pati» είναι το «ego». Έχουμε ταυτοπροσωπία του τελικού απαρεμφάτου, όπου, όταν το υποκείμενο του ρήματος και του απαρεμφάτου ταυτίζονται, το υποκείμενο του απαρεμφάτου εννοείται σε πτώση ονομαστική.

Γ1γ.
«Filium [...] dux hostium his verbis proelio lacessivit»

Γ1δ.
qui natus erat.
dum (tu) ingrederis / ingredere.

Γ2α.

Στην περίοδο «at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet» υπόθεση έχουμε τη δευτερεύουσα υποθετική «si pergis» (si + οριστική ενεστώτα) και ως απόδοση έχουμε το ρήμα της κύριας πρότασης «manet» (οριστική ενεστώτα), οπότε δημιουργείται υποθετικός λόγος Α΄ είδους, ανοιχτή υπόθεση στο παρόν.

Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρελθόν : at contra hos, si perrexisses, aut immatura mors aut longa servitus mansisset.

Υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν και μέλλον : at contra hos, si pergas, aut immatura mors aut longa servitus maneat.

Γ2β.

non filium habens

Η δευτερεύουσα πρόταση μετατρέπεται σε συνημμένη μετοχή πτώσης ονομαστικής, επειδή το εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος της δευτερεύουσας (ego), βρίσκεται στην κύρια πρόταση εξάρτησης εννοούμενο επίσης σε πτώση ονομαστική.

Γ2γ.

Στα δύο πρώτα αποσπάσματα υπάρχουν συνολικά δύο δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις:

απόσπασμα α΄ : Quem simul aspexit Cassius (δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική)

Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο «simul» και εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (aspexit), γιατί μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη και σε σχέση με την κύρια πρόταση δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

απόσπασμα β΄ : cum aliquando castris abiret (δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική)

Εισάγεται με τον ιστορικό - διηγηματικό σύνδεσμο cum, ο οποίος αναφέρεται σε διηγήσεις του παρελθόντος. Υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση μεταξύ κύριας και δευτερεύουσας πρότασης και δημιουργεί μια σχέση αιτίου - αιτιατού ανάμεσά τους. Εκφέρεται με υποτακτική, επειδή είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην πρόταση. Συγκεκριμένα, με υποτακτική παρατατικού (abiret), που επειδή εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (edixit) δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Σχολιασμός : Η επιλογή των αποσπασμάτων για μετάφραση και γραμματική - συντακτική επεξεργασία ήταν εύστοχη. Οι παρατηρήσεις της γραμματικής δεν παρουσίαζαν ιδιαίτερη δυσκολία και οι αντίστοιχες του συντακτικού ήταν οι πλέον αναμενόμενες από τα αποσπάσματα αυτά.

Επιτροπή απαντήσεων
Τρουλάκης Μάνος
Ιερωνομάκης Λευτέρης

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερολάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr